

БОДЛОГЫН СУДАЛГАА ХИЙХ ЗӨВЛӨХИЙН АЖЛЫН ДААЛГАВАР

2024 оны 02 дугаар сарын 06

Улаанбаатар хот

Дугаар... УАГ-АД/2024-08

Ажлын зорилго: Төрийн аудитын байгууллагын харилцагч талууд болон иргэдийн үзэл бодол, хүлээлтийг тандахын зэрэгцээ 2019-2023 онд хэрэгжсэн стратеги төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дагаварт үнэлгээ хийж хэрэгжилтийн явц дахь ололтыг бататгах, түүний хэрэгжилтийн бодит байдалд үнэлгээ хийж, эерэг сөрөг нөлөөллийг илрүүлэх, улмаар Төрийн аудитын байгууллагын үйл ажиллагааны хараат бус байдлыг алдагдуулахгүйгээр харилцагч талууд, иргэд, иргэний нийгмийн байгууллагатай харилцах стратеги төлөвлөгөөний боломжит хувилбарыг тодорхойлоход энэхүү ажлын зорилго оршино.

НЭГ. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Төрийн аудитын байгууллага аудитын чанар, үр нөлөөг сайжруулахын тулд бүх түвшинд үр дүнтэй, хариуцлагатай, ил тод үйл ажиллагаатай тогтолцоог бий болгон хэвшүүлэх, талуудын оролцооны хувь нэмрийг сайжруулахад анхаарч хэрхэн үр ашигтай хамтын ажиллагааг бий болгох талаар Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2019 оны А/10 дугаар тушаалаар 2019-2023 онд хэрэгжүүлэх “Харилцагч талуудын оролцооны стратеги төлөвлөгөө”, 2020 оны А/94 дүгээр тушаалаар “Төрийн аудитад иргэдийн оролцоог хангах стратеги”-ийг тус тус батлан хэрэгжүүлсэн.

Төрийн аудитын байгууллагын 2024 оны зорилтыг “Аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангахад харилцагч талуудын оролцоог сайжруулах” жил болгон зарлаж, бодлого чиглэлээ тодорхойлон ажиллаж байна. Төрийн аудитын нээлттэй ил тод байдлыг хангах зарчмыг удирдлага болгон аудитын үйл ажиллагаагаа сайжруулах, цаашдыг чиг хандлагыг тодорхойлоход харилцагч талууд, иргэд, иргэний нийгмийн байгууллагын санал бодол чухал нөлөөтэй юм.

ХОЁР. АЖЛЫН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Судалгааны ажлын зорилгод хүрэхийн тулд харилцагч талуудтай харьцах зорилго, стратеги, арга хэрэгсэл, суваг, нөөц, тодорхой үйл ажиллагаа, гүйцэтгэлийн

шалгуур үзүүлэлтийг нарийвчлан хамруулна. Харилцагч талуудын болон иргэдийн оролцооны стратеги төлөвлөгөөнд харилцагч талуудыг дараах байдлаар тодорхойлсон:

- 2.1. УИХ болон Аймаг, нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал;
- 2.2. Шалгагдагч этгээд (төсвийн байгууллага, тусгай сан, төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээд, төрийн чиг үүргийг хууль тогтоомж, гэрээний үндсэн дээр шилжүүлэн авсан этгээд болон хуульд заасны дагуу төрийн аудит хийгдэх аливаа этгээд);
- 2.3. Хуулийн байгууллагууд (Улсын Ерөнхий Прокурор, Авлигатай тэмцэх газар, цагдаа болон шүүхийн байгууллага);
- 2.4. Иргэд, иргэний нийгмийн байгууллагууд;
- 2.5. Судалгаа, эрдэм шинжилгээ, мэргэжлийн байгууллага (их дээд сургуулийн судалгааны хүрээлэн, сан, аудитын хуулийн этгээд, мэргэжлийн холбоод гэх мэт);
- 2.6. Хэвлэл мэдээллийн байгууллага;
- 2.7. Олон улсын донор байгууллагууд;
- 2.8. Үндэсний аудитын газрын зохион байгуулалтын бүтцийн нэгж, аймаг, нийслэл дэх Төрийн аудитын газар.

ГУРАВ. ГҮЙЦЭТГЭХ АЖИЛ ҮҮРЭГ

Зөвлөх нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Төрийн аудитын тухай хууль болон холбогдох бусад эрх зүйн актад нийцүүлэн дараах ажил үүргийг хийж гүйцэтгэнэ. Үүнд:

д/д	Гүйцэтгэх ажил, үүрэг	Зорилго	Шалгуур үзүүлэлт
1	Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2019 оны А/10 дугаар тушаалаар баталсан "Харилцагч талуудын оролцооны стратеги төлөвлөгөө", 2020 оны А/94 дүгээр тушаалаар баталсан "Төрийн аудитад иргэдийн оролцоог хангах стратеги"-ийн хэрэгжилт, түүний үр дагаврыг үнэлэх.	Харилцагч талууд болон иргэний оролцооны стратеги төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн явц дахь ололтыг бататгах, түүний хэрэгжилтийн бодит байдалд дүн шинжилгээ хийж, гарч байгаа хүндрэл, бэрхшээлтэй асуудал, нийгэмд үзүүлж байгаа эерэг, сөрөг нөлөөллийг илрүүлэх.	Ажлын зорилго, хамрах хүрээг бүрэн хамруулсан үр дүнгийн тайлан бэлтгэнэ.
Нэмэлт шаардлага: <i>Дээр дурдсан үе шат, алхмын дагуу үнэлгээний тайланг гаргахдаа тодорхой жишээ, баримтыг иш татан ойлгомжтой хэлбэрээр, мөн зохицуулалтын зорилтот бүлгийн оролцоог хангаж, тайланг бичнэ. Тайлангийн холбогдох мэдээллийн эх үүсвэрийг заасан жагсаалтыг үнэлгээний тайланд хавсарган ирүүлнэ.</i>			
2	Харилцагч талууд болон иргэдийн үзэл бодол, хүлээлтийг тодорхойлоход ашиглах асуулгын хуудас боловсруулж, судалгаа авах.	Харилцагч талууд болон иргэний оролцооны цаашдын стратеги төлөвлөгөөний боломжит хувилбарыг тодорхойлоход оршино.	Мэдээлэл цуглуулалтыг тогтоосон түүврийн дагуу өндөр чанартай гүйцэтгэнэ.

Нэмэлт шаардлага: Санал асуулга авах бүлгээс хоёрдмол утгатай, буруу тайлбар авахаас зайлсхийх үүднээс асуулгын хуудсыг энгийн, тодорхой боловсруулсан байна. Асуулгын хуудасны төслийг боловсруулсны дараа судалгааны баг асуулгын хуудас тус бүрийг туршилт судалгаа хийн, сайжруулна. Асуулгын хуудасны эцсийн хувилбарыг Үндэсний аудитын газрын удирдлагуудаас санал авч баталгаажуулснаар талбарын ажлыг эхлүүлнэ.			
3	Дараагийн стратеги төлөвлөгөөг боловсруулах суурь мэдээллийг бий болгох, гадаад болон дотоод асуудлыг (SWOT, PESTLE шинжилгээ) тодорхойлон гаргах.	Харилцагч талууд болон иргэний оролцооны цаашдын стратеги төлөвлөгөөний боломжит хувилбарыг тодорхойлоход оршино.	-Судалгааны өгөгдлийг Microsoft Excel, SPSS эсвэл бусад статистик багцад шилжүүлэн боловсруулсан байна. -Анхан шатны өгөгдлүүдийг Үндэсний аудитын газарт хүлээлгэн өгнө. -Тодорхой нэгэн вэбсайт/системд байршуулсан тохиолдолд холбогдох бүх талууд мэдээлэлд нэвтрэх боломжийг хангана.
4	Харилцагч талуудын болон иргэдийн үзэл бодол, хүлээлтийг тодорхойлсон судалгааны тайлан бэлтгэх.	Төрийн аудитын байгууллагын үйл ажиллагааны хараат бус байдлыг алдагдуулахгүйгээр харилцагч талууд, иргэд, иргэний нийгмийн байгууллагын хүлээлтэд нийцүүлэх, талуудын стратеги төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулах, цаашдын бодлогыг бодитой тодорхойлох.	Судалгааны зохион байгуулалт, арга зүй, явц, үр дүнг тайлагнасан дэлгэрэнгүй тайлан ном хэлбэртэй байна. Судалгааны үндсэн үр дүнг инфографикаар илэрхийлсэн хураангуй тайлан хэлбэртэй байна.
Нэмэлт шаардлага: Тайланд үр дүнг баримтжуулан, үнэлсэн зөвлөмж боловсруулан Захиалагчид ирүүлж, цуглуулсан бүх баримт, мэдээлэл, зөвлөмжийг хавсаргана. Судалгааны ажлын явцад цуглуулсан бүх өгөгдөл болон мэдээлэл нь Үндэсний аудитын газрын өмч болно.			

ГЭРЭЭТ АЖИЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА, ХЭМЖЭЭ, ФОРМАТ

- Үе шатны тайлангууд нь хавсралтууд орохгүйгээр 30-аас багагүй, 100-аас ихгүй хуудас /мөр хоорондын зай "single", үсгийн хэмжээ 12/ байх бөгөөд гэрээт ажлын гүйцэтгэлийн тайлан, хавсралтуудтай байна.
- Дагалдах материал болон үнэлгээний тайлангийн эх бичвэрийн файлыг хавсаргана.
- Үе шатны болон нэгдсэн тайлан боловсруулахад ашигласан хууль тогтоомж ном, хэвлэл, нэг сэдэвт бүтээл, Олон Улсын Аудитын дээд байгууллагаас гаргасан тунхаглал, Аудитын дээд байгууллагуудын Олон Улсын стандарт мэдээлэл зэрэг эх үүсвэрийн жагсаалтыг хавсаргана.

ДӨРӨВ. ХҮЛЭЭГДЭЖ БҮЙ ҮР ДҮН, БҮТЭЭГДЭХҮҮН

Ажлын гүйцэтгэлээр Зөвлөх нь асуудлын дүн шинжилгээ, асуудлыг шийдвэрлэх зорилгыг томъёолох, асуудлыг зохицуулах хувилбарууд, тэдгээрийн эерэг болон сөрөг

талын харьцуулалт, зохицуулалтын хувилбаруудын үр нөлөөг тандан судалсан байдал, зохицуулалтын хувилбаруудын харьцуулсан дүгнэлт, олон улсын туршлагыг харьцуулсан байдал, зөвлөмж зэргийг агуулсан бодлогын судалгааны цогц ажлын тайланг Захиалагчид ирүүлнэ.

ТАВ. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Гүйцэтгэх ажил үүргийн хүрээнд ажиллах иргэн, хуулийн этгээд нь (цаашид “зөвлөх” гэх) Үндэсний аудитын газрын Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн газар (харилцагч талууд болон судалгаа хариуцсан албан хаагчид)-тай хамтарч ажиллана.

Тус ажлыг ажлын даалгаврын дагуу гүйцэтгэхээр шалгарсан хуулийн этгээд/хувь хүн/баг нь захиалагч Үндэсний аудитын газрыг төлөөлөх эрх бүхий албан тушаалтан, албан хаагчидтай уулзалт, ярилцлага хийх, шаардлагатай асуудлаар нэмэлт тодруулга авч ажиллаж болно.

Үе шатны ажлын явцад бий болсон шийдвэрлэх боломжгүй асуудлыг тухай бүр захиалагч талын холбогдох албан тушаалтанд мэдэгдэж, хамтарч ажиллана.

ЗУРГАА. ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА БОЛОН АЖЛЫН ТУРШЛАГА

Зөвлөх нь тухайн ажлыг гүйцэтгэхэд ашиг сонирхлын зөрчилгүй, хувь хүн, байгууллага, албаны болон төрийн нууцыг задруулахгүй гэдгээ бүрэн илэрхийлж, Үндэсний аудитын газартай нэгдмэл сонирхолтойгоор хамтран ажиллана.

Тавигдах шаардлагын хүрээнд ажиллахад дараах боловсролын үндсэн мэргэжил, зэрэг, мэргэшлийн шаардлага тавигдана. Үүнд:

Хуулийн этгээдийн хувьд:

- Үүсгэн байгуулагдсанаас хойш 5 ба түүнээс дээш жил ажилласан ажлын туршлагатай;
- Монгол Улсад нийгэм, эдийн засгийн томоохон хэмжээний бодлогын, тоон болон чанарын судалгаа зэргийг багтаасан ижил төстэй төслүүдэд ажиллаж байсан туршлагатай;
- Ижил төрлийн судалгаа хариуцан зохион байгуулж байсан туршлагатай
- Сүүлийн 3 жилийн хугацаанд судалгаа явуулахтай холбоотой (нотлох баримт болгож судалгааны ажлын жишээ хүргүүлнэ) хамгийн багадаа 2 амжилттай ажил гүйцэтгэж дуусгасан

Ажиллах хүчний шаардлага: (3-5 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг ажиллуулна)

- Багийн ахлагч нь улс төр, нийгмийн шинжлэх ухаан болон холбогдох бусад чиглэлээр магистр болон түүнээс дээш боловсролын зэрэгтэй;
- Багийн ахлагч нь олон талт харилцагч талуудын тоон судалгааг боловсруулах, хийх, удирдах туршлагатай байх;
- Багийн гишүүн бүр судалгаа шинжилгээний ажлын 2-оос дээш жилийн туршлагатай, дүн шинжилгээ хийх өргөн мэдлэг, ур чадвартай;
- Багийн гишүүн бүр чанарын мэдээлэл цуглуулах, тайлан бичих, төслийн удирдлагын өмнөх сайн туршлагатай байх;

- Багийн бүрэлдэхүүнд НҮБ-ын алба ёсны аль нэг хэлний ахисан түвшний мэдлэгтэй багадаа 1 хүн байх;
- Багийн гишүүн бүр компьютерын өргөн хэрэглээний программууд дээр ажиллах чадвартай, төрийн албан хэрэг хөтлөлтийн талаар мэдлэгтэй (сургалтад хамрагдсан бол давуу тал болно.)

Баг, хувь хүний хувьд: (3-5 хүний бүрэлдэхүүнтэй)

- Багийн ахлагч нь улс төр, нийгмийн шинжлэх ухаан болон холбогдох бусад чиглэлээр магистр болон түүнээс дээш боловсролын зэрэгтэй, олон талт харилцагч талуудын тоон судалгааг боловсруулах, хийх, удирдах туршлагатай байх;
- Багийн ахлагч нь ижил төрлийн судалгаа хариуцан зохион байгуулж байсан 3-аас доошгүй ажлын туршлагатай байх;
- Багийн бүрэлдэхүүнд НҮБ-ын алба ёсны аль нэг хэлний ахисан түвшний мэдлэгтэй багадаа 1 хүн байх;
- Багийн гишүүн бүр судалгаа шинжилгээний ажлын 2-оос дээш жилийн туршлагатай, дүн шинжилгээ хийх өргөн мэдлэг, ур чадвартай;
- Багийн гишүүн бүр компьютерын өргөн хэрэглээний программууд дээр ажиллах чадвартай, төрийн албан хэрэг хөтлөлтийн талаар мэдлэгтэй (сургалтад хамрагдсан бол давуу тал болно.)
- Зөвлөх үйлчилгээг багаар үзүүлэх тохиолдолд багийн гишүүдийн хамтран ажиллах гэрээг нотариатаар баталгаажуулсан байна.

Шалгаруулалтад оролцохыг хүссэн өргөдөл, анкет CV, боловсролын зэргийн диплом бусад үнэмлэх, сертификатын хуулбар, ажлын туршлагыг тодорхойлсон дэлгэрэнгүй намтар; техникийн санал (үүрэг ажлыг хийх аргачлал, ажлын төлөвлөгөө), санхүүгийн дэлгэрэнгүй санал (тусад нь дугтуйлсан байх).

Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжийг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон гэрээ, ажлын даалгаварт заасан ажлыг мэргэжлийн болон чанарын өндөр түвшинд хийж шаардлагатай судалгаа, шинжилгээ, тооцоо, тайлан бусад ажлыг хугацаанд нь үнэн зөв чанартай хийж гүйцэтгэнэ.

ДОЛОО. ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

Зөвлөхийн ажлын хөлсийг харилцан тохиролцож, ажлын гүйцэтгэлийг үндэслэн гэрээнд заасан нөхцөл, хуваарийн дагуу олгоно.

---o0o---